

10 februari 2010

CANAC 2 : Media briefing

Belgocontrol is een autonoom overheidsbedrijf met als opdracht het verzekeren van de verkeersveiligheid in het luchtruim waarvoor het verantwoordelijk is, alsook op de vijf openbare Belgische luchthavens. Zijn activiteitszone strekt zich uit van de grond tot vliegniveau 245 (8.000 meter) voor België, en tussen de vliegniveaus 135 en 245 (van 4.500 tot 8.000 meter) voor het Groothertogdom Luxemburg. De bevoegdheid voor de zone boven het niveau 245 werd overgedragen aan het luchtverkeersleidingcentrum Eurocontrol in Maastricht (Nederland). Belgocontrol biedt tevens luchtvaart- en meteorologische informatiediensten aan die onontbeerlijk zijn voor het vervullen van zijn opdracht en die beantwoorden aan de behoeften van de luchtruimgebruikers, alsook opleidingen en consultancydiensten aan externe klanten.

Het **Gemeenschappelijk Europees Luchtruim (Single European Sky – SES)**, een initiatief van de Europese Commissie, wil de huidige veiligheidsnormen verbeterd zien, maar wil ook de algemene efficiëntie verhogen voor de organisatie en het gebruik van het Europese luchtruim. Het doel is ook om zich voor te bereiden op de groei van het luchtverkeer op lange termijn, rekening houdend met de economische en milieuaspecten. Deze doelstellingen houden een rationeler beheer van het Europese luchtruim in dat niet langer gebaseerd is op de landsgrenzen van elke Lidstaat, maar op criteria van operationele efficiëntie, met name door het gebruik van het luchtruim te reorganiseren tussen burgers en militairen. Op 20 april 2004 zijn er 4 verordeningen van het Europese Parlement en de Europese Raad in voege getreden. Deze verordeningen zijn rechtstreeks van toepassing, ze moeten niet eerst in nationale wetten worden omgezet. Op 25 maart 2009 vulde een tweede wetgevend pakket de reglementen van 2004 aan, door met name performantiedoelstellingen in te voeren op gebied van veiligheid, capaciteit, de verhouding tussen kosten en efficiëntie en het milieu.

SESAR : dit is het technologische luik van het Gemeenschappelijk Europees Luchtruim. De harmonisatie van het beheer van het luchtverkeer op Europees niveau kan niet worden volbracht zonder coördinatie van de ontwikkelingen in de nieuwe ATM-technologie en -

Contact:

press@belgocontrol.be - Tel. +32 2 206 20 07
Gsm +32 475 22 06 44 - Fax +32 2 206 20 35
Belgocontrol - Tervuursesteenweg 303
B-1820 Steenokkerzeel - www.belgocontrol.be

systemen. Dat is het doel van het SESAR-programma (Single European Sky ATM Research), een publiek/privé-initiatief dat de verscheidene actoren van de luchtvaartwereld samenbrengt met het oog op de ontwikkeling van een pan-Europees ATM-systeem voor de toekomst.

FABEC : de reglementering van het Gemeenschappelijk Europees Luchtruim voorziet de reorganisatie van het luchtruim onafhankelijk van de landsgrenzen en de verplichting voor de Staten en de verstrekkers van luchtvaarnavigatiediensten om functionele luchtruimblokken te vormen (Functional Airspace Blocks – FAB). Zes Staten – België, Frankrijk, Nederland, Luxemburg, Duitsland en Zwitserland– hebben dus besloten om het FAB Europe Central op te richten (FABEC) dat de luchtruimen van deze zes landen omvat. Op 18 november 2008 werd te Bordeaux een intentieverklaring ondertekend tussen de zes Staten en in 2010 zou er een verdrag moeten komen dat het FABEC officieel opricht. De zeven betrokken verstrekkers van luchtvaarnavigatiediensten– deze van de zes Staten plus het MUAC-centrum van Eurocontrol – zijn er samen met hun militaire tegenhanger voor verantwoordelijk dat de samenwerking binnen het toekomstige FABEC concreet wordt georganiseerd. De reglementering van het Gemeenschappelijk Europees Luchtruim legt op dat de FAB's ten laatste in 2012 in werking moeten treden.

CANAC 2 is een systeem voor het beheer van het luchtverkeer dat gebruik maakt van een nieuw operationeel concept en waarmee het nieuwe luchtverkeersleidingcentrum van Belgocontrol te Steenokkerzeel, alsook de controletorens van de vijf openbare Belgische luchthavens: Brussel-Nationaal, Charleroi, Antwerpen, Oostende en Luik zijn uitgerust. CANAC 2 werd op 28 november 2009 in dienst gesteld, zonder noemenswaardige capaciteitsvermindering en dus zonder grote ongemakken voor de gebruikers van het luchtruim. Het hart van het CANAC 2-systeem is Eurocat-E, een software van de firma Thales ATM, één van de belangrijkste spelers ter wereld op gebied van luchtvaartuitrusting en een actief lid van het SESAR-programma, het technologische luik van het Gemeenschappelijk Europees Luchtruim.

Sterke punten. Het CANAC 2-systeem verbetert de prestaties in termen van veiligheid, capaciteit, stiptheid, economische en milieu-efficiëntie in het meest complexe luchtruim van Europa. De voornaamste bijdragen ervan zijn:

- > **Dynamisch beheer van de capaciteit:** Omdat de sectoren soepel kunnen worden ingedeeld, kunnen wij ons ook beter aanpassen aan de verkeersomstandigheden: elke werkpost hier kan namelijk het verkeer van om

Contact:

press@belgocontrol.be - Tel. +32 2 206 20 07
Gsm +32 475 22 06 44 - Fax +32 2 206 20 35
Belgocontrol - Tervuursesteenweg 303
B-1820 Steenokkerzeel - www.belgocontrol.be

het even welke sector van het luchtruim beheren. Dit was niet het geval bij CANAC 1 want daar waren de werkposten vast verbonden aan een bepaalde sector. Men kan dus de capaciteit, m.a.w. het verkeersleidingaanbod, gemakkelijker afstemmen op de vraag naar verkeer in de verscheidene sectoren.

> **Maximale beschikbaarheid van de werkinstrumenten en de verkeersleidingsinformatie:** In het vorige CANAC moest men telkens van terminal wisselen om bepaalde instrumenten te gebruiken en niet alle verkeersleiders hadden toegang tot alle nuttige informatie. In CANAC 2 zijn de consoles in triptiek unieke toegangspunten voor alle instrumenten van de verkeersleiders, wat ook hun rol is (radar- of planner-verkeersleider). Dit zorgt ook voor een grote soepelheid: zo kan men bijvoorbeeld nieuwe posities voor planner-verkeersleiders openen om een sector te dekken waarin er veel verkeer is. Alle werkposities in CANAC 2 geven immers toegang tot alle werkinstrumenten en alle informatie. CANAC 2 verhoogt dus in grote mate het werkcomfort en de productiviteit van de luchtverkeersleiders, ten voordele van de veiligheid.

> **Configuratie van de zaal in functie van een optimale communicatie:** de opstelling van de werkposities in 'bloembladvorm', is niet toevallig gekozen. Deze configuratie is het resultaat van ergonomische studies die de verbale en non-verbale communicatie tussen de verkeersleiders efficiënter doen verlopen. Deze communicatie maakt essentieel deel uit van het werk van de verkeersleiders. Er zijn vier bloembladeren in de operationele zaal: ACC West, ACC East, Approach en Training.

> **2-Men sector:** in het vroegere centrum werd één sector gecontroleerd door een team van drie personen: een radarverkeersleider, een planner en een assistent. Dankzij de automatisering van bepaalde taken, kan de rol van assistent worden geschrapt.

> **Uitgebreide stille coördinatie met de aanpalende centra:** In het verleden kon een bepaald aantal types berichten of vliegplangegevens elektronisch worden uitgewisseld met de naburige centra. De uitwisselingsmogelijkheden zijn vandaag de dag uitgebreid naar andere gegevens. Dit

Contact:

press@belgocontrol.be - Tel. +32 2 206 20 07
Gsm +32 475 22 06 44 - Fax +32 2 206 20 35
Belgocontrol - Tervuursesteenweg 303
B-1820 Steenokkerzeel - www.belgocontrol.be

vermindert de oorzaken van menselijke fouten en de werklust van de verkeersleiders.

> **Verhoging van de luchtvaartveiligheid:** veiligheidsnetten dekken alle fasen van een vlucht. Bepaalde veiligheidsnetten zijn gebaseerd op in real time radargegevens, zoals het Short Term Conflict Alert enhancement, dat de verkeersleider waarschuwt wanneer er een risico ontstaat dat de veiligheidsafstand tussen de vliegtuigen niet wordt gerespecteerd. Andere zijn gebaseerd op een correlatie tussen de radar- en vliegplangegevens en gaan bijvoorbeeld na of de route of het vliegniveau conform zijn. In CANAC 2 zijn de onontbeerlijke systemen fysiek ontdebeld en geïnstalleerd in de verscheidene informaticazalen. Deze systemen beschikken bovendien over twee noodniveaus die de essentiële functionaliteiten bieden.

> **Tactisch beheer van de luchtverkeersstromen:** CANAC 2 biedt de verkeersleiders zowel een globaal overzicht als een extreem nauwkeurige weergave van het luchtverkeer. Dit vergemakkelijkt een dynamisch beheer van de verkeersstromen. De instrumenten voor het beheer van de holdings en van de aankomstsequentie (AMAN) die CANAC 2 biedt, laten toe om te anticiperen op mogelijke vertraging, om deze te verminderen dankzij een nauwkeuriger planning van de aankomstsequentie en maken het mogelijk voor de vliegtuigen om deze eventuele vertragingen op te vangen op grote hoogte, waarbij wordt bespaard op brandstof. Het beheer van de vertrekroutes houdt rekening met de activiteit van de militairen. Zo kan men gebruik maken van elke gelegenheid om een meer rechtstreekse route te vliegen, om de routes die reeds te vol zitten, te ontlasten, om de vliegtijd te verminderen en dus om ten volle te beantwoorden aan de verwachtingen van onze klanten.

> **Mogelijkheid om nieuwe sectoren te creëren en om nieuwe luchtruimen te beheren:** CANAC 2 beschikt over talrijke werkposten en werd ontworpen met het oog op het creëren van nieuwe sectoren om de militaire luchtverkeersleiding te kunnen integreren, of nieuwe sectoren die voortvloeien uit een uitbreiding van de verantwoordelijkheidszone van Belgocontrol binnen het FABEC. Belgocontrol beschikt inderdaad over een hoogtechnologisch controlecentrum en over voldoende capaciteit om zijn diensten uit te breiden tot buiten zijn huidige grenzen.

Contact:

press@belgocontrol.be - Tel. +32 2 206 20 07
Gsm +32 475 22 06 44 - Fax +32 2 206 20 35
Belgocontrol - Tervuursesteenweg 303
B-1820 Steenokkerzeel - www.belgocontrol.be

> **Uiterst realistische opleidingsprogramma's:** zowel op het niveau van het werk van de verkeersleider als wat betreft het onderhoud en het beheer van de pannes door de technische teams. Het Trainingsbloemblad heeft dezelfde configuratie en biedt net dezelfde werkinstrumenten als de drie andere bloembladeren van de operationele zaal. Het trainingsprogramma kan verkeerssituaties simuleren op basis van opgenomen operationele gegevens. Het Trainingsbloemblad kan tevens worden aangesloten op het operationele platform en dus worden gevoed met werkelijke verkeersgegevens. Het Trainingsbloemblad wordt ook gebruikt om nieuwe procedures en werkmethodes uit te testen, pannes te simuleren, nieuwe functionaliteiten te testen, enz. Wanneer de verkeersomstandigheden dit vereisen, kunnen de werkposten van het Trainingsbloemblad worden gebruikt voor de operationele verkeersleiding.

Operationele zaal – feiten en cijfers

- > De operationele zaal bestaat uit 4 bloembladeren: ACC West, ACC East, APP en Training. Elk bloemblad omvat 14 werkposten en één Team leader positie. In het midden van de zaal bevinden zich de werkposten van de Centre Supervisor en de Traffic Manager die het werk voor de hele operationele zaal plannen en coördineren.
- > De operationele zaal van het nieuwe verkeersleidingcentrum is 29 meter breed en 35 meter lang. Dit geeft een oppervlakte van iets meer dan 1000 m². Het plafond is 6,70 meter hoog.
- > Dankzij de lichtput van 5,9 meter groot baadt de zaal in natuurlijk licht.
- > Elke werkpost bestaat uit een console waarop een triptiek van schermen rust alsook een toestel voor digitale communicatie. Elke console geeft toegang tot alle luchtverkeersleidingsinstrumenten door middel van één enkel toetsenbord en één enkele muis. De werking ervan lijkt op deze van een standaard-pc.
- > Elke console is uitgerust met zijn eigen computer, voorzien van het exploitatiesysteem Linux en van onafhankelijke noodsystemen. Deze computers en systemen zijn verbonden met servers in de informaticazalen en creëren zo een netwerk. In dit netwerk zit meer dan 60 km kabel en 2 km optische vezelkabel.

Contact:

press@belgocontrol.be - Tel. +32 2 206 20 07
Gsm +32 475 22 06 44 - Fax +32 2 206 20 35
Belgocontrol - Tervuursesteenweg 303
B-1820 Steenokkerzeel - www.belgocontrol.be

Belgocontrol is een autonoom overheidsbedrijf dat werd opgericht in oktober 1998, met als missie de veiligheid van het luchtverkeer in het luchtruim waarvoor België verantwoordelijk is te waarborgen. Zijn activiteitszone strekt zich uit van de grond (op het niveau van de luchthavens van Brussels Airport, Antwerpen, Charleroi, Luik en Oostende) tot op 8.000 meter boven België en van 4.500 tot 8.000 meter voor het Groothertogdom Luxemburg. Het verkeersleidingsgebied boven de 8.000 meter behoort tot de bevoegdheid van het luchtverkeersleidingscentrum van Eurocontrol te Maastricht, dat het hoger Belgisch-Luxemburgs, Nederlands en Westduits luchtruim beheert. Belgocontrol verzekert de luchtverkeersleiding op vijf openbare luchthavens: permanent te Brussels Airport, Antwerpen, Charleroi en Oostende, en enkel 's nachts tijdens de week en 24u/24u tijdens de weekends te Luik (tijdens de week verzekeren de militairen de verkeersleiding overdag).

Contact:

press@belgocontrol.be - Tel. +32 2 206 20 07
Gsm +32 475 22 06 44 - Fax +32 2 206 20 35
Belgocontrol - Tervuursesteenweg 303
B-1820 Steenokkerzeel - www.belgocontrol.be